

Opracowały: Joanna Koziej-Ruta, Małgorzata Stawska

Program nauczania języka polskiego jako obcego

Poziom B2-C1, 600 godzin (kurs intensywny)

Efekty kształcenia językowego

1. Cele przedmiotu:

- rozwijanie kompetencji komunikacyjnej (językowej i kulturowej);
- przyswojenie określonych wiadomości z kultury, polityki, zagadnień społecznych oraz realioznawstwa Polski;
- kształtowanie kompetencji wielokulturowej;
- doskonalenie umiejętności samokształcenia i oceny własnych umiejętności językowych i kompetencji komunikacyjnych;
- doskonalenie umiejętności korzystania z materiałów źródłowych, ich oceny, selekcji i na ich podstawie formułowania określonych tekstów pisanych i mówionych;
- rozwijanie umiejętności krytycznej i sceptycznej oceny różnorodnych tekstów (w tym medialnych i internetowych);
- kształtowanie twórczych i tolerancyjnych osobowości studentów;
- uczenie szacunku, odpowiedzialności i poszanowania wartości cenionych na Politechnice Wrocławskiej przez polską społeczność akademicką.

2. Wiedza

Student po ukończeniu kursu:

- posiada ogólnohumanistyczną wiedzę oraz kompetencje życiowe, konieczne do funkcjonowania w wielokulturowym świecie;
- posiada konieczną orientację, umożliwiającą funkcjonowanie w środowisku zawodowym w określonej dziedzinie;
- posiada odpowiedni zakres wiedzy językowej na wszystkich poziomach języka (gramatyka, leksyka, składnia i stylistyka), dzięki której może swobodnie funkcjonować w polskim społeczeństwie;

- posiada wiedzę i przygotowanie do rozwijania różnorodnych kompetencji komunikacyjnych (językowych, kulturalnych, medialnych i artystycznych).

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Człowiek i rodzina

- Dane personalne
- Wygląd zewnętrzny
- Uczucia i upodobania
- Historia rodziny
- Relacje rodzinne
- Problemy rodzinne
- Konflikty międzypokoleniowe

2. Życie codzienne

- Życie rodzinne i towarzyskie
- Środki komunikacji
- Sposoby spędzania wolnego czasu
- Zainteresowania, hobby, rozrywki
- Sport i dyscypliny sportowe
- Imprezy sportowe w Polsce i na Świecie
- Zróżnicowanie warunków życia w mieście i na wsi

3. Mieszkanie i lokalizacja

- Koszty mieszkania, czynsz i opłaty
- Wynajmowanie mieszkania
- Instytucje użyteczności publicznej
- Miasto a wieś w Polsce
- Zabytki we Wrocławiu i w Polsce

4. Edukacja

- System edukacji w Polsce
- Kierunki studiów
- System nauczania na uczelniach wrocławskich, prawa i obowiązki studenta

5. Praca

- Warunki zatrudnienia w Polsce
- Rynek pracy w Polsce
- Prawo Pracy w Polsce
- Znaczenie rozmów kwalifikacyjnych
- Jak skutecznie ubiegać się o pracę?

6. Podróże

- Wycieczki i pobyty zagraniczne
- Biura podróży
- Hotele, kempingi, pensjonaty, agroturystyka,
- Teksty reklamowe

7. Zakupy i usługi

- Promocja i reklama
- Reklamacje
- Sposoby płacenia (gotówka, raty, karty kredytowe, kredyt itp.)
- Punkty usługowe (stacje benzynowe, warsztaty samochodowe, fryzjer, salony spa itp.)
- Rodzaje zakupów (z katalogu przez Internet)

8. Problematyka zdrowotna

- System opieki zdrowotnej w Polsce
- Ubezpieczenia
- Uzależnienia
- Choroby XXI wieku

9. Przyroda i środowisko

- Ochrona przyrody
- Klęski żywiołowe
- Problemy ekologiczne
- Świat roślin i zwierząt

10. Tradycje i zwyczaje

- Święta rodzinne (imieniny, urodziny, śluby)
- Święta kościelne (Boże narodzenie, Wielkanoc, Wszystkich Świętych)
- Święta narodowe (11.XI, 3.V)
- Kościół katolicki w Polsce

11. Nauka i technika

- Komputeryzacja
- Plusy i minusy Internetu, polskie strony internetowe
- Nowe badania naukowe
- Dziesięć dylematów XXI wieku
- Odkrycia i wynalazki

12. Tematy ogólnego zainteresowania

- Stereotypy
- Tolerancja
- Religia i wartości chrześcijańskie

- Eutanazja
- Problemy ekologiczne
- Patriotyzm wczoraj i dziś
- Mazurek Dąbrowskiego
- Stosunek Polaków do sąsiadów
- Prawda i mity polskiego antysemityzmu

13.Kultura

- Dziedziny kultury
- Wybitni twórcy kultury (do wyboru: F. Chopin, J. Matejko, St. Wyspiański, A. Wajda, A. Holland, K. Kieślowski, R. Polański)
- Nobliści: M. Skłodowska-Curie, H. Sienkiewicz, Wł. Reymont, Cz. Miłosz, W. Szymborska, L. Wałęsa
- Wydarzenia kulturalne we Wrocławiu
- Najważniejsze zabytki kultury i dziedzictwa narodowego: Wrocław, Kraków, Warszawa i inne do wyboru
- Historia Wrocławia i Dolnego Śląska

Propozycja filmów dotyczących najnowszej historii Polski:

- A. Wajda *Katyń*
- R. Polański *Pianista*
- Dokument o obozach koncentracyjnych
- A. Holland *Europa, Europa*
- Teatr Faktu *Śmierć rotmistrza Pileckiego*
- Teatr Faktu *Tajny współpracownik*
- K. Krause *Czarny czwartek*
- R. Wieczyński *Wolność jest w nas*
- A. Wajda *Człowiek z nadziei*
- J. Komasa *Miasto 44*
- W. Krzystek *Mała Moskwa*
- W. Krzystek *80 milionów*
- J. Komasa *Kamienie na szaniec*
- Wł. Pasikowski *Jack Strong*

14.Najważniejsze wydarzenia z historii Polski

- Odzyskanie niepodległości w 1918 r. - sylwetka J. Piłsudskiego
- Polska w czasie II wojny światowej – Powstanie Warszawskie; obozy koncentracyjne – sylwetka J. Karskiego
- Stalinizm w Polsce – sylwetka rotmistrza Pileckiego

- Wystąpienia robotników w Poznaniu
- Wydarzenia grudniowe w 1970 r.
- Wybór Karola Wojtyły na papieża – znaczenie pontyfikatu Jana Pawła II
- Strajki na Wybrzeżu i powstanie *Solidarności*
- Wprowadzenie stanu wojennego w 1981 r. – sylwetka księdza J. Popiełuszki
- Pierwsze wolne wybory 4. VI. 1989 r.
- Transformacja ustrojowa po 1989 r.
- Wejście Polski do Unii Europejskiej

15. Wybrane zagadnienia z literatury

Starożytność

- Główne szkoły i prądy filozoficzne antyku. Poglądy cyników, epikurejczyków, stoików i sofistów.
- Sokrates, Platon i Arystoteles – najwięksi filozofowie starożytności.
- Retoryka. Najwybitniejsi mówcy starożytności.
- Mitologia jako źródło tematów literackich na wybranych przykładach z różnych epok.
- Świat bogów i świat ludzi w mitach greckich i rzymskich.
- „Biblia „
- a. „Biblia” – etymologia i znaczenie słowa
 - Podział „Biblii”
 - Czas powstania „Biblii”
 - Sposoby utrwalania „Biblii”
 - Języki „Biblii”
 - Autorzy
 - Biblijne gatunki literackie
 - Przekłady
 - Miejsce i znaczenie „Biblii” w literaturze i kulturze europejskiej.
- b. „Stary Testament” (Księga Rodzaju).
- c. „Nowy Testament”.
- d. Hiob, Syn Marnotrawny, Samarytanin – uniwersalna wymowa przypowieści i opowieści biblijnych.

- e. Wizyjność i uniwersalny sens „Apokalipsy”.
- Motywy biblijne w literaturze późniejszych epok.

Średniowiecze

- „Alegoryzm średniowieczny”
- Rycerz, kochanek, święty, władca – typy bohaterów literatury średniowiecznej.
- „Bogurodzica” – najstarsza pieśń polska i świadectwo języka staropolskiego.
- Gatunki charakterystyczne dla nurtu religijnego i świeckiego literatury średniowiecznej.
- Średniowieczne inspiracje w literaturze romantycznej.

Renesans

- Charakterystyka Odrodzenia. Zjawiska, które spowodowały narodziny renesansu. Główne prądy umysłowe.
- Literatura i sztuka renesansu w Europie.
- Styl renesansowy w architekturze i malarstwie.
- Renesansowa koncepcja życia i jej źródła.
- Model człowieka i obywatela w twórczości Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego.
- „Odprawa posłów greckich” i jej związki z tragedią antyczną i problemami Polski XVI wieku.
- Credo życiowe Kochanowskiego w pieśniach i fraszkach. Portret renesansowego artysty w twórczości Kochanowskiego.
- Dramat ojca i filozofa w „Trenach”.
- Problemy ojczyzny i państwa w publicystyce Modrzewskiego i Skargi.
- Renesansowe kontynuacje w utworach pisarzy najpóźniejszych epok.

Barok

- Zjawiska społeczne, które wpłynęły na kształt sztuki barokowej.
- Cechy stylu barokowego w literaturze i sztuce.
- Tematy i gatunki literackie, charakterystyczne dla epoki baroku.
- Portret własny szlachcica sarmaty w „Pamiętnikach” J. Ch. Paska.
- A. Morsztyn, D. Naborowski i W. Potocki – różnorodność i bogactwo poezji barokowej.
- Barokowe inspiracje w literaturze późniejszych epok.

Oświecenie

- Klasycyzm, sentymentalizm i rokoko jako kierunki w literaturze i sztuce.
- Krasicki jako obserwator i krytyk społeczeństwa polskiego. Moralistyka i ironia w twórczości I. Krasickiego.
- F. Karpiński – „poeta serca”, przedstawiciel literatury sentymentalnej.
- Program reform w publicystyce S. Staszica i H. Kołłątaja.
- „Powrót posła” J. U. Niemcewicza – pierwsza polska komedia patriotyczna.
- Działalność KEN-u.
- Instytucje okresu Oświecenia.
- Życie umysłowe i kulturalne w czasach St. A. Poniatowskiego.

Romantyzm

- Charakterystyczne zjawiska romantyzmu
- Romantyzm w literaturze niemieckiej, angielskiej, francuskiej i rosyjskiej
- Twórczość A. Mickiewicza
- Ludowy i romantyczny charakter „Ballad i romansów”
- Tragizm spiskowca w „Konradzie Wallenrodzie” A. Mickiewicza i „Kordianie” J. Słowackiego

- Cechy dramatu romantycznego na przykładzie „Dziadów” cz. III i „Kordiana”
- Motyw pielgrzymy w literaturze romantycznej
- Człowiek wobec historii w utworach A. Mickiewicza
- Obyczaje i tradycje w „Panu Tadeuszu”
- „Pan Tadeusz” jako epepeja – synteza gatunków
- Obrazy przyrody i ich funkcja u Mickiewicza i Słowackiego
- Uczucia osobiste i patriotyczne w liryce J Słowackiego (Testament mój, Hymn o zachodzie słońca, Rozłączeni)
- Wina i kara w literaturze romantyzmu
- Hołd złożony wybitnym jednostkom w liryce Norwida (Fortepian Chopina, Bema pamięci żałobny rapsod).

Pozytywizm

- Główne kierunki filozoficzne i społeczne, rozwijające się na Zachodzie w drugiej połowie XIX wieku
- Hasła i tendencje epoki pozytywizmu w Polsce
- Literatura tendencyjna okresu pozytywizmu
- Nowatorskie formy powieściowe w „Lalce” B. Prusa
- Stanisław Wokulski : romantyk czy pozytywista
- Odbicie haseł pozytywistycznych w dziełach literackich tego okresu
- Trylogia H. Sienkiewicza – dzieło „ku pokrzepieniu serc”
- Tradycje romantyczne w powieściach pozytywistycznych
- Poezja A. Asnyka (Do młodych, Daremne żale).

Młoda Polska

- Podstawowe pojęcia: Młoda Polska, modernizm, neoromantyzm. Manifest programowy St. Przybyszewskiego
- Postawa dekadenccka w twórczości K. Przerwy- Tetmajera
- Symbolizm i impresjonizm w utworach twórców Młodej Polski
- Symboliczny i katastroficzny charakter „Hymnów” J. Kasprowicza
- „Wesele” – dramat o Polsce i Polakach
- Rola symbolu w „Weselu” St. Wyspiańskiego
- Szacunek dla pozorów, zakłamanie i duchowa miernota, jako główne cechy „kołtuna” („Moralność pani Dulskiej” – G. Zapolskiej)

- Wyjątkowe miejsce „Chłopów” Wł. Reymonta w literaturze polskiej.

Dwudziestolecie międzywojenne

- Literatura polska wobec faktu odzyskania niepodległości – różne rozumienia roli pisarza w nowej rzeczywistości
- Nowe kierunki w literaturze XX wieku
- Znane grupy poetyckie okresu XX -lecia międzywojennego w Polsce
- Świat poetycki B. Leśmiana
- Obraz rzeczywistości międzywojennej w prozie tego okresu („Przedwiośnie” St. Żeromskiego).

Literatura współczesna

- Literatura w kraju i na emigracji
- Pokolenia literackie, typowe motywy.
- „Czas nieludzki” w twórczości Krzysztofa Kamila Baczyńskiego
- Problemy etyczne „Innego świata” G. Herlinga-Grudzińskiego
- Marek Hłasko – legenda pokolenia. Jego twórczość jako wyraz buntu przeciw rzeczywistości lat 50-tych.
- Edward Stachura i jego ‘zyciopisanie’
- Twórczość Tadeusza Różewicza (Ocalony, Moje poezje, Ludożercy)
- Wiara w etyczny sens poezji w twórczości Cz. Miłosza
- Zbigniew Herbert i jego poezja moralnego niepokoju
- Twórczość Wisławy Szymborskiej (Rehabilitacja, Cebula, Nagrobek, Schyłek wieku).

16. Komunikacja społeczna - kompetencja komunikacyjna

Człowiek jako istota społeczna – podstawowe zagadnienia psychologii społecznej i antropologii kulturowej

I. Treść i zakres pojęcia kultura

- Pochodzenie pojęcia kultura i cywilizacja oraz relacje:
- Natura – kultura, cywilizacja – kultura
- Podstawowe składniki kultury, fakt kulturowy

II. Podstawowe pojęcia dotyczące kultury

- Elementy kultury
- (wartość, wzory, kanon, obyczaj, obrzęd, rytuał, mit)
- Systemy kultury (nauka, religia, sztuka, język – komunikacja)
- Jakie wartości pielęgnuje Politechnika Wrocławska ?
- Co jest w życiu ważne?
- Co trzeba umieć w XXI w.?

III. Tradycja i dorobek w rozwoju kultury

IV. Kontekst kulturowy

- kultury niskie
- Kultury wysokie

V. Kultura w życiu człowieka

- Człowiek jako wytwór i twórca kultury
- Kultura a tożsamość narodowa

VI. Komunikacja i reprezentacja

- Język, komunikacja, reprezentacja
- Socjolingwistyka
- Reklama
- Język i władza
- Język i płęć

VII. Kultura i polityka

- Polityka kulturalna
- Kultura i władza

VIII. Subkultury

- Subkultury młodzieżowe
- Postmodernizm i kultura młodzieżowa

IX. Kultura wizualna

- Kultura wizualna i ponowoczesność
- Nowoczesność i kultura wizualna

Wstęp do nauki o komunikowaniu

I. Pojęcia podstawowe

- Definicja komunikacji społecznej
- Rodzaje i cele komunikacji społecznej
- Schemat komunikacji społecznej
- Zagadnienie kontekstu kulturowego w komunikacji międzykulturowej
- Podstawowe zasady skutecznej komunikacji interpersonalnej

II. Zagadnienie stylu komunikacyjnego

- Definicja stylu komunikacyjnego
- **Autokoncepcja** jako podstawa stylu komunikacyjnego
- Tożsamość i samoocena
- Definicje inteligencji
- Asertywność
- **Styl języka**
- Funkcje ekspresywna i prezentacyjna języka
- Język współczesnej polityki
- Nowomowa – George Orwell *Rok 1984*
- Świat przedstawiony w powieści Orwella
- Zagadnienie propagandy i manipulacji językowej
- Nowomowa we współczesnych odmianach języka polityki
- Język współczesnej młodzieży – kod ograniczony i kod rozwinięty

III. Środki masowego przekazu, propaganda, przekonywanie i manipulacja

- Skuteczność oddziaływania środków masowego przekazu
- Atrakcyjność
- Cechy charakteryzujące odbiorców przekazu
- Prasa i jej podział oraz cechy charakterystyczne dzienników, tygodników i tabloidów
- Najważniejsze polskie wydawnictwa prasowe
- Najważniejsze polskie stacje telewizyjne i radiowe, najważniejsze programy informacyjne
- Media jako IV władza
- Język w mediach jako towar

IV. Kultura języka

- Słowniki poprawnej polszczyzny
- Wersje elektroniczne słowników poprawnej polszczyzny
- Inne słowniki poprawnościowe
- Poradniki językowe
- Internetowe poradnie językowe
- Etyka słowa, estetyka słowa
- Etykieta językowa
- Polskie strategie grzecznościowe
- System, norma, uzus, tekst
- Elita humanistyczna jako grupa kształtująca normę
- Innowacja językowa, zmiana językowa, błąd językowy

- Typy błędów językowych
- Norma wzorcowa i norma użytkowa (potoczna)
- Norma skodyfikowana
- Normy cząstkowe: fonetyczna, słowotwórcza, fleksyjna, składniowa, leksykalna, frazeologiczna, stylistyczna
- Typy innowacji językowych.
- Innowacje uzupełniające
Innowacje regulujące
- Innowacje rozszerzające
- Innowacje nawiązujące
- Innowacje skracające i ich typy
- Innowacje precyzujące – zjawisko semantycznej repartycji wariantów normy
- Innowacje uzupełniające w polszczyźnie XXI wieku.
- Przyczyny powstawania innowacji uzupełniających
- Neologizmy słowotwórcze
- Neologizmy semantyczne (neosemantyzmy)
- Neologizmy frazeologiczne (w tym zestawienia)
- Najnowsze zapożyczenia
- Kodyfikacja. Polska polityka językowa.
- Polityka językowa w Polsce w realiach Unii Europejskiej
- Ustawa o języku polskim i działalność Rady Języka Polskiego
- Zjawisko mody językowej.
- Moda i snobizm w języku
- Szablon leksykalny
- Zewnętrznojęzykowe tendencje rozwojowe w polszczyźnie XXI wieku.
- Internacjonalizacja
- Terminologizacja (technologizacja)
- Demokratyzacja
- Mediatyzacja

V. **Kody niewerbalne**

- Rodzaje kodów
- Czas i przestrzeń jako kody niewerbalne
- Znaczenie kodów niewerbalnych dla stylu komunikacyjnego
- Znaczenie kodów niewerbalnych dla komunikacji międzykulturowej
- Kompetencja komunikacyjna - definicja
- Cech dobrego stylu komunikacyjnego

VI. Autoprezentacja – „Człowiek w teatrze życia codziennego”

- Rodzaje i typy autoprezentacji
- Zasady autoprezentacji kompetencyjnej
- Mody autoprezentacyjne
- Sztuka tworzenia wizerunku
- Rozmowa kwalifikacyjna
- List motywacyjny i CV

VI. Wystąpienia publiczne

- Podstawowe zagadnienia z retoryki
- Argumentacja, budowa tezy
- Chwyty retoryczne
- Rodzaje wystąpień publicznych
- Publiczność i cel prezentacji jako dwa najważniejsze wyznaczniki tekstu wystąpienia
- Funkcja perswazyjna języka
- Przygotowanie wystąpienia
- Analiza publiczności, przygotowanie i selekcja materiału, kompozycja: teza, argumentacja, kontrargumentacja, wnioski, materiały pomocnicze
- Wygłoszenie przemówienia
- Techniki wygłaszania tekstów oficjalnych bezpośrednich, pośrednich i medialnych
- Dyskusja – zasady dyskusji naukowej

VII. Wybrane zagadnienia z komunikacji międzykulturowej

- Koncepcja globalnej wioski i jej krytyka
- Świat po roku 2001 – problem terroryzmu
- Prawa i obowiązki mniejszości narodowych - problem tolerancji
- Macdonaldyzacja jako zjawisko negatywne
- Dżihad kontra McŚwiat
- Kwestia unifikacji narodowościowej a tożsamość narodowa
- Zagadnienie gender i współczesny feminizm

VIII. Wybrane zagadnienia ze współczesnych wydarzeń politycznych, kulturalnych i społecznych dotyczących Polski i Świata – materiał na bieżąco omawiany i aktualizowany

(Np. w latach 2014/15 – wybory samorządowe i parlamentarne, ważne rocznice i święta państwowe, aktualne wydarzenia w Europie, ataki terrorystyczne, pomoc humanitarna, stosunki Polski z Ukrainą, miejsce Polski w UE, sprawy uchodźców z Ukrainy i Afryki itp.).

Literatura podstawowa

1. Bajor Ewa, Madej Eliza , *Wśród ludzi i ich spraw*, Podręcznik i zeszyt ćwiczeń, Wydawnictwo Be. Stom – Dento. Łódź 2006.
2. Buchter Anna, Janowska Iwona, Przechodzka Grażyna, *Celuję w C 2*, Universitas, Kraków 2009.
3. Pięcińska Anna, *Co raz wejdzie do głowy, już z niej nie wyleci*, Universitas, Kraków 2006.
4. Pisarek Walery, *Wstęp nauki o komunikowaniu*, WAiP, 2008.
5. Ruszer Andrzej, *Oswoić tekst*, Universitas, Kraków 2006.
6. Seretny Anna, *Per Astra ad Astra*, Universitas, Kraków 2012.
7. Zarych Elżbieta, *Przejdź na wyższy poziom* , Wydawnictwo Nowela, Poznań 2014.

Materiały własne (podręczniki historii, literatury polskiej artykuły z różnych czasopism)

Literatura uzupełniająca

1. Anusiewicz J., Marcjanik M., *Polska etykieta językowa. Język a kultura*. T.6., Wydawnictwa Wiedzy o Kulturze Wrocław 1992.
2. Aronson E., *Człowiek istota społeczna* PWN. Warszawa 1995.
3. Beck. G., *Zakazana retoryka. Podręcznik manipulacji* .Wydawnictwo Helion. Gliwice 2007.
4. Bierach Alfred J., *Sztuka czytania z twarzy. Poznanie człowieka na pierwszy rzut oka*, Wyd. Luna. Wrocław 1992.
5. Brown S., *Jak mówić aby ludzie słuchali*. Ofic. Wydaw. Logos. Warszawa 1996.
6. Casse P., *Jak negocjować*. Wyd. Zysk i S-ka, Warszawa 1996.
7. Dobek-Ostrowska B. (red.), *Współczesne systemy komunikowania*. Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 1997.
8. Duszak A., *Tekst dyskurs komunikacja międzykulturowa*. PWN. Warszawa 1998.
9. Dziembaj J., *Jak sprzedać się pracodawcy...*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 1994.
10. Goffman E., *Człowiek w teatrze życia codziennego*, Wydawnictwo K.R. Warszawa 2000.
11. Goldman M., Hooffacker G.: *Współpraca z prasą. Public Relations*. Wyd. Sic!, Warszawa 1997.
12. Gut J., Hamen W., *Docenić konflikt. Od walki i manipulacji do współpracy*. Warszawa 1993.
13. Hall E. T., *Poza kulturą* . Wydawnictwa Naukowe PWN. Warszawa 2001.

14. Hamlin S., *Jak mówić, żeby nas słuchali. Klucz do sukcesu zawodowego*. Petit. Warszawa 1994,
15. Hars W., *Jestem dobry. Profesjonalne kształtowanie i reklamowanie własnego wizerunku*. Wyd. Studio Emke, Warszawa 1996.
16. Hącia A., Pęcich B., *Język polski, 365 ćwiczeń z pisowni i wymowy*, Lanegenscheidt, Kraków 2012.
17. Hornby M., *Ja też potrafię! 36 ćwiczeń, dzięki którym zdobędziesz upragnioną pracę*. Wydawnictwo Profesjonalnej Szkoły Biznesu, Kraków 1995.
18. Kenny P., *Panie Przewodniczący, Panie, Panowie*. Ofic. Wyd. Polit. Wrocławskiej.
19. Kita M, Skudrzykowska , *Człowiek i jego świat*, Uniwersytet Śląski, Katowice 2002.
20. Kubiak B., *Na łamach prasy*, cz. I i II, Uniwersytet Jagielloński, Kraków 2009.
21. Kurkowska H., *Polszczyzna ludzi myślących*. PWN. Warszawa 1995.
22. Leary M., *Wywieranie wrażenia na innych. O sztuce autoprezentacji*. Gdańskie Towarzystwo Psychologiczne. Gdańsk 1999.
23. Lauster P., *Odwaga bycia sobą*. Świat Książki. Warszawa 1996.
24. Lemmermann H., *Komunikacja werbalna. Szkoła dyskusowania*. Wyd. ASTRUM, Wrocław 1996.
25. Lewandowska-Tarasiuk Ewa, *W teatrze prezentacji. Sztuce perswazji*. Wiedza Powszechna. Warszawa 2005.
26. Lindenfield G., *Asertywność*. Wyd. Ravi, Łódź 1995
27. Lindsay D., *Dobre rady dla piszących teksty naukowe*. Oficyna Wyd. Polit. Wrocławskiej, Wrocław 1995.
28. Lipińska E, Dąbska E., *Kiedyś wrócisz tu*, cz. I i II, Universitas, Kraków 2012,
29. Maisonneuve J., *Rytuały dawne i współczesne*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. Gdańsk 1995.
30. McKay.M., Davis M., Fanning P., *Sztuka skutecznego porozumiewania się. Praca., Rodzina, Zabawa*. GWP. Gdańsk 2010.
31. Mędak S., *W świecie polszczyzny*, Wydawnictwo Pedagogiczne Spółka, Kielce 2005.
32. Murdoch A., *Kontakty z cudzoziemcami. Poradnik biznesmena*. Wyd. Centrum Informacji Menedżera, Warszawa 1996.
33. Nęcki Z., *Komunikowanie interpersonalne*. Ossolineum. Wrocław - Warszawa - Kraków 1992.
34. Pawelec R., Jedynak D., *Poradnik korespondencji użytkowej*, Langenschiedt, Warszawa 2007.
35. Pease A., *Język ciała, Jak czytać myśli ludzi z ich gestów*. Gemini, Kraków 1992.

36. Pędzich B., *Język polski 365 ćwiczeń ze słownictwa*, Langenscheidt, Kraków 2008.
37. Pszczołowski T., *Umiejętność przekonywania i dyskusji*. Wiedza Powszechna 1974.
38. Pyzik J., *Przygoda z gramatyką*, Universitas, Kraków 2011.
39. Rees Shan, Graham Roderick S., *Bądź sobą, Trening asertywności*. Książka i Wiedza. Warszawa 1993.
40. Robinson D., *Etykieta w biznesie*. WSiP, Warszawa 1996.
41. Ritzer G., *Macdonaldyzacja społeczeństwa*. Warszawskie Wydawnictwo Literackie. Warszawa 1997.
42. Sampson E., *Jak tworzyć własny wizerunek. Strategia sukcesu*. Dom Wyd. ABC, Warszawa 1996.
43. Sedlak K. (red.): *Aby osiągać cele, czyli jak pisać listy, jak układać ogłoszenia i reklamy, jak prowadzić zebrania i prezentacje, jak przygotowywać raporty, jak rozmawiać przez telefon*. Wyd. Profesjonalnej Szkoły Biznesu. Kraków 1995.
44. Turk Ch., *Sztuka Przemawiania*. Astrum 2003.
45. Thiel Erhard: *Mowa ciała zdradzi więcej niż tysiąc słów*. Wyd. Luna, Wrocław 1992.
46. Webber R.A., *Zasady zarządzania organizacjami*, PWE, Warszawa 1996.
47. Weinstein-Fitzgerald K., *Jak pisać, a b c menedżera*, Petit, Warszawa 1996.
48. Wiszniewski A., *Jak przekonująco mówić i przemawiać*. PWN. Warszawa - Wrocław 1994 (wyd. II - 1996).
49. Wiszniewski A., *Sztuka pisanania*. Ossolineum. Wrocław 2003.

Materiał leksykalno-gramatyczny

1. Znajomość funkcji syntaktycznych przypadków w liczbie pojedynczej i mnogiej;
2. Odmiana rzeczowników występujących tylko w liczbie mnogiej oraz ich użycie w zdaniu;
3. Odmiana rzeczowników typu: *imię, kamień, zwierzę* oraz nieregularnych typu: *ksiądz, książę*;
4. Znajomość w użyciu przypadków po rzadko używanych czasownikach;
5. Znajomość rodzaju i odmiany rzadko używanych rzeczowników;
6. Odmiana polskich nazw własnych typu : *Kościuszko, Zakopane* (nazwiska i miejscowości);
7. Znajomość odmiany rzeczowników zapożyczonych;

8. Odmiana przymiotników typu: *ciekaw, zdrów, gotów* oraz ich użycie w zdaniach;
9. Znajomość liczebników zbiorowych i ich składni;
10. Składnia liczebników w połączeniach z rzeczownikami i czasownikami;
11. Znajomość odmiany i składni liczebników *oba, dwaj, oboje* ;
12. Odmiana liczebników nieokreślonych z wyrazami określonymi, np. *mnóstwo rzeczy*;
13. Użycie zaimków *żaden* i *każdy* w liczbie pojedynczej;
14. Odmiana czasowników nieregularnych typu *kląć*;
15. Znajomość rzadkich par aspektowych typu: *odpisywać, zapisywać*;
16. Użycie form trybu przypuszczającego nieosobowych form czasowników zakończonych na *-no, -to*;
17. Tworzenie i użycie imiesłówów;
18. Nazwy mieszkańców krajów i miast oraz tworzone od nich przymiotniki;
19. Nazwy cech abstrakcyjnych , deminutywnych oraz ekspresywnych;
20. Tworzenie czasowników prefiksalnych oraz rzeczowników i przymiotników złożonych;
21. Umiejętność budowania zdań wielokrotnie złożonych;
22. Umiejętność używania i przekształcania mowy niezależnej i zależnej;
23. Wybrane zagadnienia stylistyczne (rodzaje stylów; antonimy; homonimy; synonimy; porównania; przenośnie; związki frazeologiczne; znaczenie przysłów;
24. Ortografia i interpunkcja;
25. Znajomość pisowni i odmiany skrótowców;
26. Umiejętność budowania tekstu spójnego wewnątrznie.

Umiejętności w zakresie działań językowych (sprawności)

1. Słuchanie

Uczący się powinni:

- rozumieć znaczenie wszystkich rodzajów monologów i dialogów, zarówno treściowe, jak i intencjonalne;
- rozumieć wypowiedzi zawierające zwroty i wyrażenia potoczne, idiomatyczne, regionalne;
- rozumieć wypowiedzi mówione w dość szybkim tempie;
- umieć określić temat słuchanej wypowiedzi;
- rozumieć krótsze wypowiedzi ciągłe, np. ogłoszenie, komunikaty, radiowe, fragmenty programów radiowych, telewizyjnych;
- rozumieć dłuższe wypowiedzi ciągłe np. : przemówienia okolicznościowe, wykłady, prezentacje na tematy ogólne i popularno-naukowe;
- rozumieć bez trudności treści programów radiowych i telewizyjnych (wywiady, reportaże, wiadomości, dokumenty, itp.);
- rozumieć treści filmów dokumentalnych i fabularnych;
- rozumieć w takim stopniu wypowiedzi słuchowe, aby móc swobodnie rozmawiać, a także brać udział w dyskusji na konkretny temat;

2. Czytanie

Uczący się powinni:

- umieć określić temat czytanego tekstu;
- umieć szybko wyszukiwać ważne informacje w celu dokonywania selekcji tekstu;
- umieć określić stanowisko autora tekstu;
- rozumieć znaczenie treściowe czytanych tekstów;
- rozumieć znaczenie czytanych tekstów żartobliwych, ironicznych, aluzyjnych oraz tych, które zawierają wyrażenia potoczne, regionalne i idiomatyczne;
- rozumieć znaczenie pojedynczych wypowiedzi pisemnych (reklamy, ostrzeżenia, informacje, nakazy, zakazy, itp.) oraz tekstów jednoakapitowych (ogłoszenia, instrukcje obsługi, notatki prasowe, itp.);
- rozumieć znaczenie krótszych wypowiedzi ciągłych, zarówno urzędowych, jak i użytkowych i prasowych;

- rozumieć znaczenie całych tekstów prasowych, użytkowych i literackich (opisy, opowiadania, wywiady, recenzje, felietony, reportaże, itp.);
- rozumieć teksty popularno-naukowe i specjalistyczne, związane z dziedziną bliską osobie czytającej tekst;

3. Mówienie

Uczący się powinni:

- posługiwać się odmianą oficjalną i nieoficjalną języka odpowiednio do sytuacji;
- swobodnie komunikować się i prowadzić rozmowy na wszystkie tematy;
- posługiwać się językiem płynnie i spontanicznie we wszystkich sytuacjach;
- brać udział w dyskusji na każdy temat, a także ją odpowiednio poprowadzić;
- umieć opowiadać o zdarzeniach z przeszłości a także je relacjonować;
- umieć określić i uzasadnić stanowisko i poglądy, argumentować, ustosunkować się do czyjejś wypowiedzi i skomentować ją,
- odpowiednio reagować na pytania;
- umieć streścić książkę, film, spektakl;
- umieć prowadzić rozmowy telefoniczne;
- posługiwać się bogatym językiem, stosować wyrażenia nacechowane, idiomatyczne, potoczne, ironiczne i żartobliwe;
- umieć kontrolować przebieg rozmowy;
- umieć tworzyć różne rodzaje tekstów dłuższych – wygłaszać referaty, przemówienia okolicznościowe, przeprowadzać wywiady, udzielać rad i informacji;

4. Pisanie

Uczący się powinni:

- stosować w tekstach przez siebie pisanych odmianę oficjalną i nieoficjalną języka;
- stosować większość zasad ortograficznych i interpunkcyjnych;
- pisać teksty poprawne pod względem gramatycznym w zakresie określonym przez katalog zagadnień gramatycznych;
- umieć poprawnie komponować i redagować teksty różnej długości;

- umieć stosować w tekstach wyrażenie żartobliwe, ironiczne i idiomatyczne;
- umieć wypełniać formularze urzędowe;
- umieć poprawnie pisać referaty, teksty argumentacyjne, przemówienia okolicznościowe, wypracowania, recenzje, streszczenia;
- umieć redagować ogłoszenia, skargi, reklamy, notatki, formy użytkowe, podania, życiorysy, listy motywacyjne, itp.;
- pisać streszczenia artykułów popularno-naukowych oraz specjalistycznych, związanych z przyszłym profilem studiów;

5. Kompetencje społeczne

Uczący się:

- dostrzega znaczenie świadomości interkulturowej;
- poznaje polskie realia socjokulturowe, ułatwiające mu funkcjonowanie w polskim społeczeństwie;
- posiada umiejętności wykorzystywania wiedzy międzykulturowej w celu dostrzegania obiektywnego obrazu własnej kultury;
- jest dostatecznie przygotowany do pracy w środowisku międzynarodowym;
- potrafi stosować osiągniętą wiedzę językową oraz kompetencję lingwistyczną do komunikowania się z rodzimymi użytkownikami języka w prywatnych i zawodowych sferach życia;
- rozumie potrzebę edukacji permanentnej.